

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3To/71/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1016201075
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Mészárosová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1016201075.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Denisy Mészárosovej a členov senátu JUDr. Zuzany Molnárovej a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obžalovaného Z. O., stíhaného pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 09.05.2016, sp.zn. 6Tk/1/2014, na verejnom zasadnutí konanom v Bratislave dňa 21. júla 2016 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 3 Tr.por. z r u š u j e sa napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Podľa § 322 ods. 3 Tr.por. sa obžalovanému

Z. O., E.. XX.XX.XXXX K. I., J. I. I.,
A. X

u k l a d á

podľa § 145 ods. 1 Tr.zák. s použitím § 38 ods. 2, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr.zák. trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) rokov.

Podľa § 48 ods. 4 Tr.zák. sa obžalovaný na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 9.5.2016, sp.zn. 6Tk/1/2014, bolo rozhodnuté, že obžalovaný Z. O., ktorý bol rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo dňa 26.2.2015 sp.zn. 6Tk/1/2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21.7.2015 sp.zn. 3To/50/2015 právoplatne uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona („Tr.zák.“) na skutkovom základe, že

dňa 19.3.2014 asi o 16:00 hod. v I. na A. ulici pred bytovým domom č. X pod vplyvom alkoholu zavolať na stretnutie poškodeného A. J., nar. XX.XX.XXXX v I., naposledy trvale bytom A.. X, I., ktorého po slovnej potýčke náhle s rozmachom minimálne strednej intenzity bodol otváracím nožom s dĺžkou čepele cca 9,5 cm a šírkou cca 2,3 cm, ktorý si so sebou na stretnutie priniesol, do oblasti pravej bočnej plochy krku smerom sprava zhora - doľava nadol, čím poškodenému spôsobil poranenie steny pravej podkľúčkovej tepny pri jej odstupe od hlavovo-ramenného tepnového kmeňa a priebod pravých pľúc s bodným kanálom o dĺžke približne 9 až 9,5 cm, následkom čoho mu spôsobil krvácajúci šok so zakrvácaním do dutiny hrudnej a navonok, čo viedlo v čase medzi 16:30 hod. až 17:00 hod. dňa 19.3.2014 k smrti

poškodeného A. J., čím ďalej svojím konaním spôsobil poškodenému O. J., nar. XX.X.XXXX v I., trvale bytom K. č. XX, I., škodu spočívajúcu v nákladoch na pohrebnú starostlivosť o syna poškodeného A. J. v celkovej sume XXX,XX € a poškodenej spoločnosti K. zdravotná poisťovňa, a. s. so sídlom A. č. XX, I., škodu spočívajúcu v nákladoch za úhradu poskytnutej zdravotnej starostlivosti poškodenému A. J. v celkovej sume 23,67 €,

sa odsudzuje podľa § 145 ods. 1 Tr.zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr.zák. na trest odňatia slobody v trvaní 15 rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 4 Tr.zák. zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Zároveň boli obžalovanému uložené podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Tr.zák. ochranný dohľad na dobu 2 roky a podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr.zák. ochranné protialkoholické liečenie v ústavnej forme.

Proti rozsudku podal odvolanie v lehote ustanovenej v § 309 ods. 1 Trestného poriadku („Tr.por.“) obžalovaný priamo po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní, ktoré následne odôvodnil prostredníctvom obhajcu O.. A. G. písomným podaním doručeným na prvostupňový súd dňa 16.6.2016.

Obžalovaný v odvolaní uviedol že odvolanie podal voči výrokom o treste a ochrannom opatrení a proti konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo. Napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne a nezákonné z dôvodu, že súd vec nesprávne právne posúdil a sú naplnené zákonné predpoklady na uloženie trestu s použitím ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu v zmysle § 39 ods. 1 Tr.zák.

Podľa ustálenej judikatúry je za pomery obžalovaného odôvodňujúce zníženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby možné považovať vážnu chorobu, pri ktorej by výkon trestu odňatia slobody bol pre obžalovaného zvlášť ťaživý alebo by mal pre neho zvlášť nepriaznivé následky. Obžalovaný sa vo väzbe nachádza už viac ako 2 roky a jeho správanie je bezproblémové. Vo výkone väzby obžalovaný príkladne dodržiava ústavný režim a tiež sa pravidelne podrobuje liečbe viacerých ochorení, ktorými trpí. Obžalovaný je jediný žijúci pacient na Slovensku s cystickou fibrózou po retransplantácii pľúc, ktorú podstúpil v roku 2012 vo Viedni, pričom ide o ochorenie, ktorého liečba je finančne veľmi nákladná a ktoré výrazne skraca život človeka. Okrem tejto diagnózy trpí aj ďalšími diagnózami, akými sú: diabetes II. stupňa - inzulín si pichá 4x denne, hypertenzia, zhoršovanie funkcie obličiek a šedý zákal. Sú to práve pridružené diagnózy, ktoré sa podľa lekárskeho nálezov začínajú výrazne zhoršovať a je len otázkou času, kedy bude musieť obžalovaný podstúpiť pravidelnú dialýzu. Obžalovanému sa posledný rok tiež výrazne zhoršil zrak najmä v dôsledku šedého zákalu, ktorým trpí a ktorý by si v bežných podmienkach mohol dať zoperovať doslova okamžite. Operácia šedého zákalu sa však ako bolo uvedené v lekárskej správe pri pobyte obžalovaného v Nemocnici pre obvinených a odsúdených v Trenčíne z dôvodu komplikácií odložila až o viac ako pol roka na termín 26.7.2016. Vzhľadom na množstvo diagnóz, ktorými obžalovaný trpí, užíva veľa liekov, z ktorých mu niektoré pravidelne meškajú cca 3 - 5 dní (v mesiaci apríl 2016 to boli napr. lieky Prograf, A., D.). Potom sa stáva, že obžalovaný je aj týždeň bez liekov, čo predstavuje pri jeho zdravotnom stave veľké riziko. Nie je teda pravdou, že obžalovanému je poskytovaná rovnaká liečba v podmienkach výkonu väzby v porovnaní s liečbou na slobode tak, ako to uviedol napr. znalec A.. Y. S.. Aj na poslednom stretnutí dňa 18.4.2016 s ošetrojúcou lekárkou obžalovaného od roku 2005 A.. D. B., pneumoftizeologičkou, bolo potvrdené, že absencia napr. inhalačnej liečby alebo každoročného antibiotického preliečenia pacienta s cystickou fibrózou v nemocnici má negatívny vplyv na zdravie obžalovaného a takáto liečba by mala byť samozrejmosťou. S poukazom na vykonané znalecké dokazovanie A.. Y. S. má odvolateľ za to, že znalecké dokazovanie malo byť v záujme obžalovaného a multidisciplinárnosť ochorenia vykonané tak, ako odporúčal Krajský súd v Bratislave príslušným znalcom predovšetkým z odvetvia ftizeológie, prípadne odvetví nefrológie a diabetológie. Pre komplexné posúdenie zdravotného stavu a otázok ohľadom spôsobu výkonu trestu odňatia u obžalovaného a pre správne uloženie trestu sú tieto vyšetrenia potrebné a boli na hlavnom pojednávaní navrhnuté na doplnenie dokazovania. S týmto úzko súvisí a v konaní ani nebola riešená otázka umiestnenia obžalovaného do výkonu trestu. Vzhľadom na komplikovanosť a špecifickosť jeho diagnóz je potrebné uviesť, že pacienti s retransplantáciou pľúc dochádzajú na kontroly do Bratislavy z celého Slovenska. V prípade, že by bol obžalovaný umiestnený do výkonu trestu napr. do ÚVTOS Leopoldov alebo Nemocnice pre obvinených a odsúdených v Trenčíne, musel by dochádzať zakaždým do špecializovaného oddelenia v Bratislave, čo by predstavovalo vzhľadom na jeho zdravotný stav a časté kontroly, nemalé riziká. Obžalovaný je výrazne ohrozený infekciami, ktoré u ľudí netransplantovaných prebiehajú takmer bez príznakov, ale u ľudí po transplantácii môžu prebiehať extrémne rýchlo a aj smrteľne. Aj z toho dôvodu došlo u obžalovaného v minulosti k

opakovanej transplantácii pľúc. Pokiaľ by bol obžalovaný umiestnený do ÚVTOS v Bratislave, v konaní nebola dostatočne riešená otázka, či je schopný tento ústav zabezpečiť obžalovanému adekvátnu zdravotnú starostlivosť. Tiež nebola riešená napr. otázka, že pri akom type zhoršenia, príznakov bude treba u obžalovaného zabezpečiť okamžité vyšetrenie a ktorý väzenský lekár alebo pracovník Zboru väzenskej a justičnej stráže to vie vzhľadom na spomenutú multidisciplinárnosť posúdiť. Pre účely správneho uloženia trestu u obžalovaného z pohľadu prognózy jeho zdravotného stavu mali byť tieto otázky v konaní riešené.

Z odôvodnenia rozhodnutia prvého stupňa tiež mylne vyplýva skutočnosť, že by obžalovaný nad mieru primeranú pomerom požíval alkoholické nápoje, a teda pristupoval k svojmu zdravotnému stavu nezodpovedne. Obžalovaný nikdy nekonzumoval alkohol v takej miere, ako bolo v odôvodnení rozsudku nešťastne prezentované. Ako už vyplýva z vážnosti chorôb obžalovaného, ako aj vyjadrenia ošetrojúcich lekárov, trvalá konzumácia alkoholu v nadmernej miere by sa u obžalovaného ihneď prejavila na zhoršení zdravotného stavu a výsledkoch, čo ošetrojúci lekári nikdy nepotvrdili. Je pravdou, že obžalovaný mal asi týždeň pred incidentom 33.narodeniny a bral kvôli chorobe antibiotiká. Asi deň pred samotným skutkom antibiotiká obžalovaný dobral, pričom aj z toho pramení skutočnosť, že práve dňa 19.3.2014, t. j. v deň skutku, bol ihneď z rána pozvaný kamarátmi na oslavu narodenín, čoho následkom bolo požitie veľkého množstva alkoholu.

Obžalovaný si v plnom rozsahu uvedomuje nezvratnosť svojho neuváženeho konania (kedy chcel „pomôcť“ svojej sesternici), ktorým nechtiac pripravil o život mladého človeka, svoje konanie viackrát oľutoval, ku skutku ako takému sa priznal, s vyšetrovacími orgánmi vždy spolupracoval a je pripravený niesť za to následky, pričom ho táto nešťastná udalosť veľmi mrzí.

Obžalovaný bol napriek svojim zdravotným hendikepom pravidelne zamestnaný, staral sa dlhodobo o svoju starú mamu a tiež mal rád šport - aktívne hrával hokejbal, čo dokazuje napr. aj jeho neustála podpora na súdnych pojednávaníach zo strany kamarátov holdujúcich športu. Tiež má vybudované silné rodinné zázemie, čo ho neustále pri jeho diagnóze „ženie vpred“, čo potvrdil aj znalec z odboru psychológia prof. PhDr. G., pričom zdôraznil, že v prognóze resocializácie je prevaha pozitívnych prognostických faktorov.

Odvolateľ má na základe uvedených skutočností za to, že vzhľadom na pomery obžalovaného, ako aj závažnosť jeho chorôb, došlo k splneniu zákonných podmienok na využitie § 39 Tr.zák. a požiadal, aby bol trest obžalovanému mimoriadne znížený.

Spis bol tunajšiemu súdu predložený na rozhodnutie o odvolaní dňa 22.6.2016.

Po jeho doručení sa k odvolaniu vyjadril prokurátor písomným podaním doručeným na odvolací súd dňa 8.7.2016, v ktorom navrhol odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť podľa § 319 Tr.por. s tým, že napadnutý rozsudok považuje za zákonný a správny, s uloženým trestom sa stotožňuje a považuje ho za spravodlivý. Podľa prokurátora u obžalovaného nie je možné použiť inštitút mimoriadneho zníženia trestu ako to navrhla obhajoba. Doplneným dokazovaním bolo potvrdené, že liečba a poskytovanie zdravotnej starostlivosti obžalovanému v podmienkach väzby, ako aj v prípade výkonu trestu odňatia slobody sú porovnateľné až zhodné s tými, ktoré sú poskytované bežným ľuďom. Poukazovanie na zdravotný stav obžalovaného ako dôvod na mimoriadne zníženie trestu v danom prípade nie je na mieste. Príkladmo postačuje spomenúť postoj k životu obžalovaného, kedy si vypestoval okrem iného závislosť od alkoholu, ku ktorej nemá kritický náhľad, hoci si bol plne vedomý svojich zdravotných problémov. Tvrdenia, že uložený trest je pre obžalovaného neprimerane prísny a že súd nevzal do úvahy jeho priznanie, nie sú celkom pravdivé, pretože obžalovanému bol uložený trest na samej spodnej hranici trestnej sadzby a ohľadom obžalovaného „priznania“ je potrebné poukázať na modifikáciu a prispôsobovanie jeho výpovedí aktuálne zabezpečovaným a vykonávaným dôkazom v trestnom konaní.

Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu konaného dňa 21.7.2016 prokurátor uviedol, že v sa plnom rozsahu pridržia svojho vyjadrenia k dôvodom odvolania a nad rámec tohto stanoviska ešte uviedol, že dvojročná abstinencia počas výkonu väzby je skôr stavom, ktorý je nevyhnutným dôsledkom zaisťovacieho režimu, v ktorom sa obžalovaný nachádza a nie výsledkom jeho slobodného rozhodnutia. Opätovne zdôrazňuje, že podľa jeho názoru nie sú splnené podmienky pre mimoriadne zníženie trestu, aj keď tým v žiadnom prípade nechce bagatelizovať závery znalcov ani hodnotiť nimi posudzované odborné

otázky. Nevidí mimoriadne okolnosti ani na strane prípadu a rovnako ani u osoby obžalovaného, pretože všetko to, na čo bolo poukázané, sú okolnosti, ktoré sa mu jednoducho prihodili, nastali nezávisle od jeho vôle a nemá na existencii týchto okolností žiadnu zásluhu. Vzhľadom na uvedené navrhuje odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť.

Obhajca obžalovaného na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu uviedol, že klient opätovne prejavuje ľútosť nad následkom svojho konania. K dôvodom podaného odvolania uviedol predovšetkým to, že existuje súhrn viacerých významných okolností na strane obžalovaného, ktoré umožňujú viesť úvahy o znížení trestu s použitím zákonných ustanovení. Počas výkonu väzby ako aj trestu absentuje pri vážnom a špecificky komplikovanom zdravotnom stave obžalovaného inhalačná liečba, ktorá je spolu s každoročným preliečením antibiotikami nevyhnutnou terapiou u pacientov s cystickou fibrózou. Takisto bolo zistené, že obžalovanému meškajú lieky, na ktoré je odkázaný, čo obhajca osobne musel vo väzbe riešiť, osobne to vybavoval v lekární. Okrem komplikácii, ktoré sú prirodzeným dôsledkom primárnej diagnózy, sa obžalovanému zistil napr. šedý zákal s výrazným zhoršením zraku počas doby strávenej vo väzbe. Je u neho nevyhnutná operácia, ktorej termín musel byť z mesiaca júl posunutý až na septembrový termín. Vo vzťahu k doplneniu dokazovania, ktoré sa uskutočnilo na súde prvého stupňa, uvádza, že v prípade diagnóz, ktorými obžalovaný trpí, bolo na mieste zabezpečiť primárne znalecký posudok z odboru ftizeológie. Vzhľadom na to, že traja znalci vykonanie tohto úkonu odmietli, bol nakoniec pribratý znalec z odboru internej medicíny, a nie špecialista na diagnózu obžalovaného. Znalec síce konštatoval, že stav klienta je stabilizovaný za obdobie od roku 2012, avšak predpokladá jednoznačne len zhoršovanie jeho vedľajších diagnóz, ktoré majú priamy súvis s primárnym ochorením na cystickú fibrózu. Na podklade informácií, ktoré má teraz z priebehu výkonu väzby, obhajca vidí veľmi skepticky otázku výkonu trestu u obžalovaného, najmä z dôvodu nevyhnutných a pravidelných kontrol, ktoré sa napr. u pacientov s cystickou fibrózou uskutočňujú iba v Bratislave v špecializovanom zariadení. Nehovoriac už o tom, že podľa zhodných vyjadrení viacerých lekárov je predpoklad, že napr. jeho stav s ochorením obličiek sa bude postupne zhoršovať a skôr či neskôr príde na rad dialýza. Nechce stále upriamovať pozornosť a zvyrazňovať len vážny a komplikovaný zdravotný stav klienta, pretože on žije s touto diagnózou od malička, je na to zvyknutý a berie tento stav ako samozrejmosť, avšak nedá mu nedať do pozornosti napr. to, že pre takéhoto pacienta, ktorý je jediným žijúcim pacientom na Slovensku po retransplantácii pľúc, je aj bežný infekč ochorením, ktoré môže mať pre neho smrteľné následky. Pri nevyhnutných prevozoch obžalovaného za účelom liečby a pravidelných kontrol, ktorým sa nemôže v budúcnosti vyhnúť, je riziko výskytu aj takýchto bežných ochorení oveľa vyššie. Ako významnú okolnosť svedčiacu v prospech obžalovaného uvádza aj jeho bezproblémové správanie počas pobytu vo väzbe. Vychádzajúc z uvedených argumentov je obhajca toho názoru, že sú splnené podmienky pre použitie § 39 Tr.zák. o mimoriadnom znížení trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby, čo je aj jeho konečný návrh. Okrajovo ešte pripomína, že ochranné opatrenie, ktoré bolo obžalovanému uložené v podobe ústavnej protialkoholickej liečby nie je podľa jeho názoru nevyhnutným opatrením. V posudzovanom prípade išlo tak trochu o nešťastnú situáciu, napr. že obžalovaný v ten deň oslavoval narodeniny, ktoré mal v predchádzajúcich dňoch a aj keď bol výrazne pod vplyvom alkoholu, nemyslí si, že je na mieste uloženie takéhoto ochranného opatrenia vo forme, ktorá bola využitá.

Obžalovaný na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu uviedol, že predchádzajúci deň bol na kontrole u svojej lekárky na pľúcnom oddelení a položil jej otázku, ako ona hodnotí záver, že je závislý na alkohole. Povedala iba toľko, že v jeho prípade ide celkovo o zázrak, že sa takto drží ešte 4 roky po retransplantácii. Od januára doteraz zaznamenali v 6 prípadoch úmrtie pacientov, ktorí iba jedenkrát absolvovali transplantáciu pľúc. Ak by mal platiť záver o tom, že je alkoholik, museli by byť jeho vplyvom zasiahnuté jeho vnútorné orgány a bolo by vylúčené, aby takto dlho v relatívne stabilizovanom stave prežíval ďalej. Priznáva, že bol opitý, spravil chybu, celé to bola nešťastná zhoda okolností, nespravil to úmyselne. Sám osobne sa chcel vždy otcovi nebohému ospravedlniť, ale nikdy na súd neprišiel. Poslať v takomto prípade list, ktorým sa chce ospravedlniť, sa mu zadalo úplne nevhodné. Počíta s tým, že trest dostane, je s tým uzročený, avšak nemyslí si, že by zrovna musel dostať 15 rokov, nie je žiaden mafián, nebezpečný agresor, ktorý dáva zabiť ľudí.

Podľa § 317 ods. 1 Tr.por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaniu vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 321 ods. 1 Tr.por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

- a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,
- b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,
- c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,
- d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,
- e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo
- f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Podľa § 321 ods. 3 Tr.por. ak preskúmava všetky výroky, ale je chybná len časť napadnutého rozsudku a možno ju oddeliť od ostatných, zruší odvolací súd rozsudok len v tejto časti; ak však zruší hoci aj len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

Podľa § 322 ods. 3 Tr.por. odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

Podľa § 145 ods. 1 Tr.zák. kto iného úmyselne usmrtí, potrestá sa odňatím slobody na pätnásť rokov až dvadsať rokov.

Podľa § 34 ods. 1 Tr.zák. trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradil od páchania trestných činov, trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 4 Tr.zák. pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Podľa § 38 ods. 2 Tr.zák. pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a príťažujúcich okolností.

Podľa § 39 ods. 1 Tr.zák. ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatel'a má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatel'ovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom.

Podľa § 39 ods. 3 písm. b) Tr.zák. pri ukladaní trestu pod zákonom ustanovenú trestnú sadzbu však súd nesmie uložiť trest odňatia slobody kratší ako osem rokov, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody aspoň pätnásť rokov.

Podľa § 48 ods. 4 Tr.zák. súd môže zaradiť páchatel'a aj do ústavu na výkon trestu iného stupňa stráženia, než do ktorého má byť podľa odseku 2 zaradený, ak má so zreteľom na závažnosť trestného činu a mieru narušenia páchatel'a za to, že v ústave na výkon trestu iného stupňa stráženia bude jeho náprava lepšie zaručená. Takto môže do ústavu na výkon trestu minimálneho stupňa stráženia zaradiť páchatel'a aj vtedy, ak bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu za úmyselný prečin. Nemôže však do ústavu na výkon trestu s minimálnym alebo stredným stupňom stráženia zaradiť páchatel'a, ktorému bol uložený trest odňatia slobody na doživotie, alebo páchatel'a obzvlášť závažného zločinu, ktorému bol uložený trest odňatia slobody prevyšujúci pätnásť rokov.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr.zák. súd tak môže urobiť (uložiť ochranné liečenie) aj vtedy, ak páchatel spáchal trestný čin pod vplyvom návykovej látky alebo v súvislosti s jej užívaním.

Podľa § 76 ods. 1 Tr.zák. ochranný dohľad uloží súd páchatelovi, ktorého odsudzuje za obzvlášť závažný zločin na nepodmienečný trest odňatia slobody.

Podľa § 78 ods. 1 Tr.zák. ochranný dohľad sa ukladá na jeden rok až tri roky.

Odvolací súd na základe podaného odvolania prioritne posudzoval, či nie sú splnené podmienky pre zamietnutie odvolania podľa § 316 ods. 1 Tr.por. alebo pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr.por. Keďže skutočnosti pre také rozhodnutie nezistil, podľa § 317 ods. 1 Tr.por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým bolo podané odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo s tým, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, by odvolací súd prihliadol len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr.por. - takú chybu odvolací súd nezistil.

Z podaného odvolania je zrejmé, že rozsudok súdu prvého stupňa bol napadnutý odvolaním proti všetkým výrokom, o ktorých prvostupňový súd rozhodoval (výrokom o treste a ochranných opatreniach), čím odvolací súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť rozsudku v celom rozsahu vrátane správnosti mu predchádzajúceho postupu konania, pričom zistil, že odvolanie je sčasti dôvodné, a to ohľadom namietaného výroku o treste.

Zo spisového materiálu vyplýva, že na obžalovaného Z. O. bola Krajskou prokuratúrou Bratislava podaná na Okresný súd Bratislava I dňa 18.9.2014 obžaloba č.k. 1Kv 78/14/1100-36 pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr.zák. na skutkovom základe v nej uvedenom. O podanej obžalobe bolo Okresným súdom Bratislava I prvýkrát rozhodnuté rozsudkom zo dňa 26.2.2015, sp.zn. 6Tk/1/2014, ktorým bol obžalovaný uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr.zák. na skutkovom základe uvedenom na začiatku tohto odôvodnenia a boli mu uložené trest a ochranné opatrenia rovnakého druhu a výmery ako v teraz napadnutom rozsudku.

Na základe odvolaní podaných obžalovaným a jeho sestrou D. E. bol uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21.7.2015, sp. zn. 3To/50/2015, uvedený rozsudok zrušený podľa § 321 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 3 Tr.por. vo výrokoch o treste, spôsobe jeho výkonu a ochranných opatreniach a vec bola podľa § 322 ods. 1 Tr.por. vrátená prvostupňovému súdu, aby ju v zrušenej časti v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Podľa uvedeného uznesenia odvolacieho súdu správne a v súlade so zákonom prvostupňový súd po vykonanom dokazovaní konanie obžalovaného právne posúdil ako spáchanie obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr.zák., keďže je nepochybné, že obžalovaný v mieste, čase a za okolností uvedených vo vymedzení skutku úmyselným konaním usmrtil poškodeného A. J. tým, že ho bodol nožom do oblasti pravej bočnej plochy krku a spôsobil mu poranenie steny pravej podklúčkovej tepny pri jej odstupe od hlavovo-ramenného tepnového kmeňa a priebod pravých pľúc s bodným kanálom o dĺžke približne 9 až 9,5 cm, následkom čoho mu spôsobil krvácajúci šok so zakrvácaním do dutiny hrudnej a navonok, ktoré viedlo k smrti poškodeného. Na druhej strane však podľa uvedeného uznesenia odvolacieho súdu bolo rozhodnutie o uložení treste predčasné, keďže z dovtedy vykonaných dôkazov nebolo možné spravodlivo a zodpovedne rozhodnúť o splnení či nesplnení podmienok pre použitie ustanovení o mimoriadnom znížení trestu ako to žiadala obhajoba, nakoľko zdravotný stav obžalovaného, z pohľadu jeho reálne existujúcich diagnóz vyplývajúcich z lekárskeho správneho zariadenia založených v spise, nebol dovtedy riadne a náležite skúmaný. Preto odvolací súd uviedol, že bude potrebným komplexne posúdiť zdravotný stav obžalovaného príslušným znalcom predovšetkým z odvetvia ftizeológie, prípadne z odvetví nefrológie a diabetológie vzhľadom na diagnózy obžalovaného uvedené v lekárskeho správach a tiež skúmať osobu obžalovaného znalcom - psychológom z pohľadu posúdenia osobnosti obžalovaného a jeho prognózy resocializácie.

Prvostupňový súd vykonal odvolacím súdom nariadené znalecké dokazovanie s tým, že bol pribratý znalec z odvetvia klinická psychológia dospelých prof. Z.. W. G., Z.. a znalec z odvetvia interná medicína A.. Y. S.. Odvolací súd uvádzal, že sa malo vykonať znalecké dokazovanie znalcom z odvetvia ftizeológie, o čo sa prvostupňový súd pokúsil a v tomto smere aj opakovane rozhodol uznesením o pribratí znalca (A.. A. G. a následne A.. B. U.), ktorým však kapacitné a časové dôvody resp. zdravotný stav neumožnili vypracovať znalecký posudok (čo obdobne platilo v prípade pribratého znalca

z odvetvia interná medicína B.. A.. J. B., T..). Takže v tomto smere až na základe štvrtého príbratia znalca bol vypracovaný znalecký posudok ohľadom posúdenia celkového zdravotného stavu obžalovaného, pričom tento nebol vypracovaný znalcom z odvetvia ftizeológia, ale z príbuzného odvetvia interná medicína. Odvolací súd na základe obsahu znaleckého posudku má za to, že na účely posúdenia veci z pohľadu predmetu posudzovania bol tento znalecký posudok postačujúci. V tomto smere boli za nedôvodné vyhodnotené tohto sa týkajúce odvolacie námietky obžalovaného a odvolací súd nezistil ani podstatné pochybenia v postupe konania prvostupňového súdu, ktoré predchádzalo vydaniu rozsudku.

Podľa znaleckého posudku z odvetvia interná medicína (č.l. 674-717), ktorým bol posudzovaný celkový zdravotný stav obžalovaného a jeho prognóza, obžalovaný trpí závažnými ochoreniami, a to stav po opakovanej transplantácii pľúc pre cystickú fibrózu pľúc v roku 2005 a 2012, cukrovku na diete a inzuline s komplikáciou, poškodením obličiek III. st. na podklade cukrovky, chronické zlyhanie obličiek III. st. na podklade diab. nefropathie a TIN s tým, že ide o závažné ochorenia, ktoré majú tendenciu k postupnému zhoršovaniu a vyžadujúce nepretržitú diagnostiku a liečbu. Ohľadom prognózy zdravotného stavu obžalovaného znalec uviedol, že k retransplantácii pľúc vzhľadom na minimum žijúcich pacientov na Slovensku, ako i v celej Európe, ťažko možno zaujať jednoznačné stanovisko pre minimum literárnych údajov. Je možné pridfzať sa stanoviska A.. A. G., T. A., primárky Kliniky pneumológie a ftizeológie Univerzitetnej nemocnice Bratislava, Nemocnice Ružinov, z ktorého vyplýva, že obžalovaný je na Slovensku jediným žijúcim pacientom po retransplantácii pľúc a vzhľadom k tomu je prognóza pacienta nejasná, nemajú žiadne klinické skúsenosti a taktiež v zahraničí je retransplantácia ojedinelým zákrokom a relevantné dáta nikto nedá k dispozícii. Súčasťou znaleckého posudku je aj odborný článok o retransplantácii pľúc, ktorej spoluautorkou je A.. G. a podľa ktorého ďalší dvaja slovenskí pacienti s vykonanou retransplantáciou pľúc zomreli niekoľko mesiacov po retransplanstácii, pričom 5-ročné prežívanie dosahuje len 40 % oproti 62 % pri prvej transplantácii, v závislosti od indikácie retransplantácie. Znalec ohľadom ďalších ochorení obžalovaného uviedol, že cukrovka na inzuline s komplikáciami sa časom bude len zhoršovať a môžu sa objaviť i postihnutia iných orgánov a chronické zlyhanie obličiek III. st. na podklade cukrovky a TIN sa bude časom zhoršovať a vyžadovať trvalú diagnostiku a liečbu na odborných pracoviskách. Znalec v porovnaní s rokom 2012 považuje zdravotný stav obžalovaného za stabilizovaný a obžalovanému je vo výkone väzby poskytovaná diagnostika a liečba na vysokej odbornej úrovni v súlade so štandardnými diagnostickými a liečebnými postupmi Ministerstva zdravotníctva SR tak, ako iným občanom SR.

Podľa znaleckého posudku z odvetvia klinická psychológia dospelých (č.l. 622-641), ktorým bola skúmaná osobnosť obžalovaného a prognóza jeho resocializácie, bolo zistené, že kontakt s objektívnou realitou je u obžalovaného zachovaný, bez psychotických zmien, či iných forenzne významných psychických porúch. Myslenie je priemerné v tempe, obsahovo výpravné, nenesie však známky závažnejších formálnych porúch. Naznačená je zvýšená obava v súvislosti so závažnými somatickými ochoreniami a následkami trestného činu. V emotivite prevažuje sténická, k aktivite stimulujúca zložka, s výraznou pohotovosťou ku afektívnej labilité, impulzivite, výbušnosti, so slabou racionálnou kontrolou a pohotovosťou ku dystrofickým rozladám. Agresivita je zvýraznená osobnostná črta, v minulosti pravdepodobne lepšie kanalizovaná športom. V sociálnom kontakte je extravertzia, znížená adaptabilita, zvýšená tendencia ku impulzívnej a hyperkompenzačnej agresii. Osobnosť je abnormne štrukturovaná s črtami emočnej instabilnej poruchy osobnosti impulzívneho typu. Znamky závislosti od alkoholu, konštatované znalcami psychiatrami, sú aktuálne obžalovaným popierané resp. bagatelizované. V prognóze resocializácie je u obžalovaného prevaha pozitívnych prognostických faktorov. Týka sa to oblasti sociálnej (profesionálna kvalifikácia, oblasť záujmov a záľub, citové zázemie v jadrovej rodine), tak aj v oblasti osobnostnej (relatívne dobré kognitívne schopnosti) i v oblasti symptomatickej, kriminogénnej (chýbanie skúsenosti s nápravnou výchovou, neprítomnosť kriminálnej anamnézy násilných trestných činov). Limitujúcimi faktormi sú abnormná štruktúra osobnosti a závislosť od alkoholu, na ktorú nemá kritický náhľad. Prognóza resocializácie je vcelku pozitívna, bude však závisieť od schopnosti abstinencie a vývoja jeho závažných telesných ochorení.

Obaja znalci boli vypočutí aj na hlavnom pojednávaní dňa 9.5.2016, pričom z ich výpovedí nevyplývajú oproti záverom z písomne podaných znaleckých posudkov žiadne podstatné rozdiely.

Prvostupňový súd uložený trest a uložené ochranné opatrenia v napadnutom rozsudku odôvodnil najmä nasledovnými skutočnosťami.

Pri úvahe o druhu a výmere trestu súd vychádzal z § 34 Tr.zák., prihliadol na spôsob vykonania trestného činu, zavinenie (nepriamy úmysel), následok trestného činu (svojím konaním spôsobil smrť), motív konania obžalovaného (nezhody s poškodeným, ktoré vyústili do najskôr slovného konfliktu a potom aj v dôsledku jeho ťažkej opitosti do fyzického konfliktu), jeho osobné pomery (vážny zdravotný stav) a možnosti nápravy (priaznivá prognóza jeho resocializácie). Priťažujúce okolnosti v zmysle § 37 Tr.zák. a ani poľahčujúce okolnosti podľa § 36 Tr.zák. súd žiadne nezistil.

Pri ukladaní trestu súd vzal do úvahy aj vážny zdravotný stav obžalovaného (cystická fibróza, diabetes mellitus, retransplantácia pľúc atď.), pričom dospel k záveru, že tento sám o sebe neodôvodňuje využitie ustanovenia § 39 ods. 1 Tr.zák. o mimoriadnom znížení trestu pod dolnú hranicu týmto zákonom stanovenej trestnej sadzby, najmä keď tento mal pred spáchaním skutku ľahkovážny a nezodpovedný prístup k vlastnému životu a zdraviu napriek tomu, že si bol plne vedomý svojich vážnych zdravotných problémov, vo zvýšenej miere a po dlhšiu dobu konzumoval alkoholické nápoje, čo viedlo až ku vzniku závislosti na alkohole, čo iste priaznivo nevplyvalo na žiadnu z jeho závažných diagnóz.

K uvedenému na základe doplneného dokazovania je potrebné dodať, že skutočne podľa ustálenej súdnej praxe za pomery páchatelia odôvodňujúce zníženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby je možné považovať aj vážnu chorobu, pri ktorej by bol výkon trestu odňatia slobody pre páchatelia zvlášť obťažný alebo by mal pre neho zvlášť nepriaznivé následky, avšak v danom prípade znalec MUDr. Y. S. potvrdil, že aktuálne je zdravotný stav obžalovaného stabilizovaný a menovanému je poskytovaná diagnostika a liečba na vysokej odbornej úrovni na popredných pracoviskách tak, ako aj iným občanom Slovenska, čiže v súlade so štandardnými diagnostickými a liečebnými postupmi Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky.

Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam súd obžalovanému uložil trest odňatia slobody na dolnej hranici trestnej sadzby, ktorá je stanovená v rozmedzí od 15 do 20 rokov, t. j. vo výmere 15 rokov.

Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. súd obžalovaného pre výkon uloženého trestu zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, a to aj napriek tomu, že mu ukladal trest za spáchanie obzvlášť závažného zločinu, na základe čoho mal byť podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr.zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia, nakoľko mal so zreteľom na závažnosť trestného činu a mieru narušenia páchatelia za to, že v ústave na výkon trestu iného (miernejšieho) stupňa stráženia, bude jeho náprava lepšie zaručená. K uvedenému je treba dodať, že uložený trest odňatia slobody obžalovanému neprevyšoval 15 rokov, čiže takýto postup, bol možný.

S poukazom na závery znaleckého psychiatrického posudku súd obžalovanému podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr.zák. uložil aj ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou, nakoľko sa dopustil trestného činu násilnej povahy v stave ťažkej opitosti, ktorá mala charakter simplexnej ebriety, pričom bol u neho zistený syndróm závislosti na alkohole a v prípade, ak by nedošlo u neho k vysporiadaniu sa s touto závislosťou, bol by jeho pobyt na slobode nebezpečný.

Súd obžalovanému, nakoľko bol uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu, obligatórne podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr.zák. musel uložiť aj ochranný dohľad, pričom jeho výmeru určil v strede zákonom ustanovenej sadzby.

Obžalovaný v odvolaní žiadal uložiť miernejší trest odňatia slobody s použitím ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu a namietal uloženie ochranných opatrení s dôrazom na uloženie ochranného liečenia protialkoholického v ústavnej forme.

Odvolací súd vzhľadom na podané odvolanie pri posudzovaní uloženého trestu zistil, že napadnutým rozsudkom bolo jednak porušené ustanovenie Trestného zákona, jednak je uložený trest neprimeraný, čo vyplýva z nasledujúcich skutočností.

Trestný zákon vo viacerých ustanoveniach upravuje otázku ukladania trestov, to jednak pri zásadách ukladania trestov, jednak pri úprave jednotlivých druhov trestov.

Pre ukládanie trestu platia zásady, ktoré ustanovuje Trestný zákon v § 34. Na jednej strane má trest zabezpečiť ochranu spoločnosti tak, že páchatelovi zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a súčasne

iných odradí od páchania trestných činov, na druhej strane má uložený trest vytvoriť podmienky na výchovu páchatela k tomu, aby viedol riadny život, pričom trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Pri určení druhu trestu a jeho výmery má súd prihliadnuť na jednej strane na spôsob spáchania činu, jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, na druhej strane na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Trest by mal postihovať iba páchatela tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a blízke osoby.

Pri ukladaní trestu je potrebné v prvom rade vychádzať zo závažnosti spáchaného trestného činu, ktorá je určená trestnou sadzbou ustanovenou pri jednotlivých skutkových podstatách trestných činov. Jednotlivé trestné činy podľa zákonom ustanovenej trestnej sadzby a formy zavinenia rozdeľuje Trestný zákon na prečiny a zločiny, resp. obzvlášť závažné zločiny. Tomuto rozdeleniu zodpovedá možnosť súdu ukladať rôzne druhy trestov, keďže podľa § 34 ods. 2 a 6 Tr.zák. páchatelovi možno uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je to ustanovené v Trestnom zákone, pričom jednotlivé druhy tresty možno uložiť samostatne alebo aj viac trestov popri sebe, avšak za trestný čin, ktorého horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanovená v osobitnej časti zákona prevyšuje päť rokov, musí súd vždy uložiť aj trest odňatia slobody.

Trestný čin vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr.zák. je úmyselným trestným činom, za ktorý Trestný zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby 15 rokov, t. j. ide v zmysle § 11 ods. 3 Tr.zák. o obzvlášť závažný zločin. V takom prípade zákonodarca ustanovil s poukazom na ustanovenie § 34 ods. 6 Tr.zák., že súd musí obligatórne uložiť trest odňatia slobody.

Prvostupňový súd správne u obžalovaného nezistil žiadne poľahčujúce okolnosti a priťažujúce okolnosti a tento svoj postup v napadnutom rozsudku vecne a dostatočne jasne zdôvodnil a odvolací súd s tým stotožňuje. Navyše je možné odvolacím súdom iba doplniť, že priznanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr.zák. (priznanie sa k spáchaniu trestného činu a jeho úprimné oľutovanie) nebolo možné obžalovanému priznať primárne z toho dôvodu, že obžalovaný sa k spáchanému trestnému činu v priebehu trestného stíhania nepriznal, keďže z jeho vyjadrení nevyplýva, že malo ísť z jeho strany o úmyselné usmrtenie poškodeného ako to vyplýva z textu ustanovenia trestného činu podľa § 145 ods. 1 Tr.zák.

Zákonom ustanovená trestná sadzba trestu odňatia slobody v § 145 ods. 1 Tr.zák. je 15 rokov až 20 rokov, pričom prvostupňovým súdom bol obžalovanému uložený trest odňatia slobody na dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby vo výmere 15 rokov.

Obžalovaný žiadal uložiť trest s použitím ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu.

Podľa § 39 ods. 1 Tr.zák. ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatela má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatela neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatelovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom.

Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že pomery páchatela sa týkajú jeho osobnostného hodnotenia. Ide o okolnosti, ktoré charakterizujú osobu páchatela ako objekt trestu a tiež o okolnosti, pre ktoré je rovnaký trest pre rôznych páchatelov rôzne citelný. Z hľadiska tohto ustanovenia sa vyžaduje, aby išlo o pomery takého charakteru, z ktorých je zjavné, že trest odňatia slobody uložený v rámci zákonnej trestnej sadzby by páchatel pocítoval podstatne citelnejšie ako iní páchatelia. V podstate sa hodnotia rodinné a osobné pomery, ktoré existujú až v čase rozhodovania o treste. Za pomery páchatela odôvodňujúce postup podľa tohto ustanovenia možno považovať aj vážnu chorobu páchatela. Pritom pomery páchatela (ako aj okolnosti prípadu) môžu odôvodniť aplikáciu § 39 ods. 1 Tr.zák. len za predpokladu, že použitie zákonom ustanovenia trestnej sadzby odňatia slobody by bolo pre páchatela neprimerane prísne a že účel trestu možno dosiahnuť trestom kratšieho trvania.

Je zrejmé, že v prejednávanej veci je zdravotný stav obžalovaného vážny resp. obžalovaný trpí závažnými ochoreniami v zmysle záverov znaleckého skúmania. Tieto ochorenia sú pritom takého charakteru, že trest odňatia slobody uložený v rámci zákonnej trestnej sadzby by obžalovaný pocítoval

podstatne citeľnejšie ako iný páchatel'. Z pohľadu tohto zistenia je nepodstatným, že u obžalovaného bol zistený syndróm závislosti na alkohole (v prípade zistených ochorení obžalovaného ide o objektívny stav existujúci bez ohľadu na zistenú závislosť obžalovaného na alkohole), resp. že aktuálne je zdravotný stav obžalovaného stabilizovaný a že mu je poskytovaná diagnostika a liečba na vysokej odbornej úrovni ako iným pacientom (uvedené vyplýva priamo zo zákona o výkone väzby resp. zákona o výkone trestu odňatia slobody, podľa ktorých má obvinený a odsúdený právo na zdravotnú starostlivosť v rozsahu a za podmienok ustanovených osobitnými predpismi, teda ako iné osoby, ktoré sa nenachádzajú vo výkone väzby alebo výkone trestu odňatia slobody).

Z pohľadu osoby obžalovaného odvolací súd zistil, že obžalovaný bol doposiaľ jedenkrát odsúdený v roku 2004, pričom sa na neho hľadá, akoby nebol odsúdený; priestupkovo nebol doteraz postihnutý. Ďalej treba poukázať, že podľa znaleckého posudku z odvetvia klinická psychológia dospelých je v prognóze resocializácie u obžalovaného prevaha pozitívnych prognostických faktorov.

Podľa odvolacieho súdu sú teda splnené všetky zákonné podmienky na uloženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestu ustanoveného zákonom v § 145 ods. 1 Tr.zák., keďže vzhľadom na pomery obžalovaného (jeho zdravotný stav) by použitie trestnej sadzby ustanovenej zákonom (15 až 20 rokov) bolo pre neho neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, teda je možné obžalovanému uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanovenú Trestným zákonom.

Obžalovanému bol na základe uvedených skutočností uložený trest odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby vo výmere 12 rokov. V zmysle vyššie citovaného § 39 ods. 3 písm. b) Tr.zák. bolo možné znížiť ukladaný trest pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby o 7 rokov, pričom odvolací súd uložil trest znížený o 3 roky a takto uložený trest je vzhľadom na okolnosti prípadu a osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosť nápravy, ktoré boli prvostupňovým súdom správne uvedené v napadnutom rozsudku a nie je dôvod ich opakovať v tomto rozhodnutí, trestom dostatočným a spravodlivým naplňujúcim účel trestu z pohľadu individuálnej a generálnej prevencie.

Na výkon uloženého trestu odňatia slobody bol obžalovaný zaradený podľa § 48 ods. 4 Tr.zák. do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia z dôvodov uvádzaných v napadnutom rozsudku, s ktorými sa odvolací súd plne stotožňuje a nie je dôvod ich opakovať v tomto rozhodnutí. V tejto súvislosti treba uviesť, že odvolacie námietky obžalovaného týkajúce sa jeho umiestnenia do konkrétneho ústavu na výkon trestu boli vyhodnotené ako nedôvodné, keďže podľa Trestného poriadku predmetom rozhodovania v trestnom konaní táto skutočnosť nie je. Ústav, do ktorého sa odsúdený umiestni na výkon uloženého trestu odňatia slobody, sa určuje podľa zákona č. 475/2005 Z.z. o výkone treste odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ide o kompetenciu Zboru väzenskej a justičnej stráže.

Keďže bol obžalovanému uložený za spáchanie obzvlášť závažného zločinu nepodmienečný trest odňatia slobody, správne prvostupňový súd v napadnutom rozsudku obžalovanému uložil ochranný dohľad, ktorý sa v takom prípade podľa zákona ukladá obligatórne, pričom bol uložený v dostatočnej výmere 2 roky, takže nebol dôvod do tohto výroku odvolacím súdom zasahovať. Ide o ochranné opatrenie, ktoré je súčasťou tzv. postpenitenciárnej starostlivosti vykonávanej za účelom dovŕšenia nápravy páchatel'ov najzávažnejších trestných činov.

Ohľadom prvostupňovým súdom správne a v súlade so zákonom uloženého ochranného liečenia protialkoholického v ústavnej forme odvolací uvádza tieto skutočnosti.

K samotnému užívaniu alkoholu sa obžalovaný vyjadril na hlavnom pojednávaní (dňa 27.11.2014) tak, že tento užíval posledného pol roka, cez víkendy pil pravidelne, dal si v krčme 6 poldecákov. Z jeho výpovede tiež vyplýva, že v deň, kedy spáchal skutok, mal vypiť s ďalšou osobou najprv fľašu šampanského, následne sám tri poldecové hrušky a potom s ďalšou osobou fľašu koňaku a v takomto stave išiel za poškodeným, ktorého usmrtil.

Na hlavnom pojednávaní bola vypočutá znalkyňa MUDr. B. A. k znaleckému posudku vypracovanému spolu s MUDr. J. U., Z.. z odvetvia psychiatrie ohľadom vyšetrenia duševného stavu obžalovaného (č.l. 253-265), pričom z neho vyplýva, že u obžalovaného bol diagnostikovaný syndróm závislosti na

alkohole. V čase skutku bol obžalovaný v stave ťažkej, avšak duševným ochorením nekomplikovanej, opitosti a bolo navrhnuté uloženie ochranného liečenia protialkoholického ústavnou formou, pričom pri nedodržiavaní abstinencie sa považuje pobyt obžalovaného na slobode za nebezpečný. Znalkyňa na hlavnom pojednávaní uviedla, že záver ohľadom syndrómu závislosti od alkoholu bol zistený na základe vyšetrenia obžalovaného, ktorý uviedol, že počas nástupu do väzby mal abstinенčné ťažkosti, potil sa, bol nepokojný a na základe obžalovaným uvádzaného množstva a frekvencie pitia alkoholu (v znaleckom posudku bolo poukázané aj na výpovede obžalovaného sestry a sesternice, pričom sestra A. O. pri výpovedi v prípravnom konaní dňa 20.3.2014 uviedla, že obžalovaný poslednou dobou pil dosť, najmä cez víkendy a sesternica B. I. pri výpovedi v prípravnom konaní dňa 20.3.2014 uviedla, že obžalovaný pil alkohol a dosť často, možno aj každý druhý deň a keď si vypije je podráždený, agresívny až taký nepríčetný) s tým, že vzhľadom na zdravotný stav obžalovaného sa u neho závislosť vyvinie rýchlejšie ako u zdravého jedinca.

Na hlavnom pojednávaní bol prečítaný znalecký posudok z odvetvia toxikológie zo dňa 19.5.2014 (č.l. 240-242), podľa ktorého vzorky krvi a moču u obžalovaného boli vyšetrené na prítomnosť vybraných psychoaktívnych látok a na prítomnosť etanolu, pričom bola zistená prítomnosť etanolu v krvi (2,18 promile) a v moči (2,94 promile).

Z uvedeného je zrejmé, že obžalovaný spáchal trestný čin pod vplyvom návykovej látky resp. v súvislosti s jej užívaním, pričom znalcami bol u neho zistený syndróm závislosti na alkohole, takže prvostupňovým súdom bolo správne obžalovanému uložené znalcami navrhnuté ochranné liečenie protialkoholické v ústavnej forme. V tejto súvislosti je uloženie tohto ochranného liečenia dôležitým aj z pohľadu záveru znaleckého posudku z odvetvia klinická psychológia dospelých, podľa ktorého pozitívna prognóza resocializácie u obžalovaného závisí aj od schopnosti abstinencie obžalovaného. V prípade uloženia ochranného liečenia popri nepodmienečnom treste odňatia slobody sa podľa § 74 ods. 1 Tr.zák. jeho výkon spravidla začína po nástupe výkonu trestu v ústave na výkon trestu, inak sa vykonáva spravidla v zariadení ústavnej starostlivosti. Ústavná forma výkonu ochranného liečenia nie je nemenná a ak možno vzhľadom na povahu choroby a liečebné možnosti očakávať, že účel splní aj ambulantné liečenie, je možné zmeniť formu jeho výkonu.

Uvedenými dôkazmi sú vyvrátené obžalovaného odvolacie námietky, že alkohol v nadmernej miere neužíval, resp. že ho užíval v deň skutku len v súvislosti s oslavou svojich narodenín a že nie je dôvod na uloženie ochranného liečenia, pričom je zrejmé, že k nadmernému užívaniu alkoholu u obžalovaného dochádzalo dlhší čas. To, že sa užívanie alkoholu nemalo zatiaľ prejavovať na zdravotnom stave obžalovaného, neznamená, že alkohol vo zvýšenej miere nepožíval a s najväčšou pravdepodobnosťou je to vďaka najmä tomu, že bol vo výkone väzby v nútenej abstinencii bez prístupu k alkoholu.

Zhrnutím odvolací súd uvádza, že na základe odvolania bol napadnutý rozsudok zrušený vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a obžalovanému bol odvolacím súdom uložený trest odňatia slobody s použitím ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu, keďže nové rozhodnutie bolo možné urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený. Vo zvyšnej časti zostal napadnutý rozsudok nedotknutý.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.